

'BERIT – JEG HAR LIGE SKRUET 16 SKRUER UD!!!'

Inklusion 1:

Børn kan være
med i mange
arbejdsfællesskaber

Silkeborg
Kommune

Hvis vi skal arbejde på at få alle børn med i fællesskaber, så må vi lave en pædagogik med mange fællesskaber – fra at hjælpe med i køkkenet til at passe et højbed eller sætte et nyt skab op!

*Rundvisning med Berit Rømer Hansen,
pædagog og leder Børnehaven Tyttebærhuset*

"Vi har lige købt nye skabe til Havestuen og derfor skulle de gamle pilles ned. Vi har en dreng på 5 år, som nogle gange kan være lidt voldsom over for de andre. Vi arbejder på at andre børn skal få flere positive oplevelser med ham. Ham beder vi om at sørge for at skrue skruerne ud af de gamle skabe. Det kan han ikke umiddelbart finde ud af – men så får vi vist ham, hvordan man gør – at man skal trykke med skruetrækkeren og samtidig dreje den i en bestemt retning – og så kan han det jo efter nogle forsøg! De andre børn kommer til og synes, han er rigtig sej, og de prøver også – nu med ham som 'læremester'.

Han fik altså en masse positiv kontakt og han var enorm glad og stolt. 'Jeg kan bidrage med noget!' – som vi alle sammen bliver glade for og hvor de andre børn ser, at han kan mere end at ligge på gulvet og slås eller drille. Han kom hen til mig med et stort smil og sagde: 'Berit – jeg har skruet 16 skruer ud! (han strammede også lige skruerne på trappestigen, nu han var i gang!).

Da jeg fortalte hans forældre om det, udbød de beundrende men også forbavsede: 'Ka' han dét?' Forældre tænker ikke altid over, at børnene jo skal lære disse ting og at de kan lære meget mere, end vi tror."

Vi er i Tyttebærhuset Cirka 6 km. fra Silkeborg, i landsbyen Sejs-Svejbæk. Vi er i selve institutionen, som i øvrigt ikke er bygget som institution, men har en særlig rumfordeling med centralt køkken og havestue for eksempel, plus man har en skovbørnehave, hvor børnene er en tredjedel af tiden. 60 børn i alt, aldersopdelt.

Køkkenet – hvor børnene er med – også det barn der trænger til lidt ekstra

"Køkkenet ligger jo enormt godt placeret – man går lige ind i det om morgenen og det ligger

centralt midt i institutionen med åbne døre og åbninger ud til gange og lokaler. Tina, vores køkkenleder, har også medhjælper timer. Det er en 'gave', for eksempel om morgenen hvor børnene kan komme ind og hjælpe med at skrælle gulerødder, bage boller (også nogle de kan få med hjem sommetider). Det er ikke en egentlig planlagt aktivitet men retter sig meget efter, hvad man kan mærke, det enkelte barn har brug for. For os handler pædagogik meget om de der små, improviserede ting, man kan putte ind imellem; dét er pædagogikkens kerne."

Tina supplerer: "Det kan være et barn, som har lidt vanskeligt ved at få sagt farvel, der er i køkkenet. Er måske lidt kede af det. Trænger tydeligt til lidt ekstra opmærksomhed. Så er det rigtig rart at sidde med her i køkkenet, i et 'hjemligt miljø', få lidt

Køkkenet ligger jo enormt godt placeret – man går lige ind i det om morgenen og det ligger centralt midt i institutionen med åbne døre og åbninger ud til gange og lokaler...

bolledej i hånden, sidde og snakke lidt om hvad man er ked af – og blive glad igen! Det kunne også nemt være et nyt barn, der har brug for lidt ekstra opmærksomhed og omsorg."

Pædagogmedhjælper Elizabeth tilføjer: "Det handler for børnene om at være med i noget, som har et formål. At bolledejen skal blive til færdige boller for eksempel. Og forleden dag at være med til at tømme kælderen for ting, så den kunne bruges til noget andet. Børn kan godt lide at mærke, de gør nytte! De elsker at være aktive, gøre noget konkret, føle at der er noget, man kan og skal – og

derved opleve, at man bidrager aktivt ind i fællesskabet.”

Det handler for børnene om at være med i noget, som har et formål. At bolledejen skal blive til færdige boller for eksempel

Berit igen: ”De udviser begejstring og glæde. Selv om der egentlig er ’frokostpause’, siger de ivrigt: ’Skal vi ikke ned i kælderen og hente noget mere?’ – lige så gerne som at skulle ud at spille fodbold eller noget andet sjovt. For personalet handler det om hele tiden at være opmærksom på at invitere børnene med ind til disse konkrete aktiviteter. Også selv om det måske bare er at bære en lille ting for pædagogen fra den ene ende af institutionen til den anden.”

Køkkenet ligger centralt og mange børn søger derud – for at hjælpe, snakke, hygge

Urtehaven, højbedene, værkstedet – der er opgaver nok til alle!

”Et rigtig godt sted at inddrage og inkludere børnene er vores urtehave. Her er der arbejde af mange slags og til hele året.”

- Der skal hentes hestemøg lidt længere oppe ad vejen
- Det skal køres ned til institutionen på små trillebører
- Komposten skal tømmes og spædes
- Der skal fejdes
- Der skal sås, luges, vandes, høstes, rives blade sammen
- Der skal graves georginer op
- De skal passe højbede med jordbær, blåbær, brombær

Børnene holder meget af disse opgaver og samtidig får de jo lært mange færdigheder. At grave, at trække en snor lige langs en kant, at beregne afstanden mellem gulerødder, der skal såes, se forskel på persille og kørvel, og så videre. De får også mange 'træ'-færdigheder:

- De finder træ frem, der kan bruges som brændede
- De er med til at kløve og save

- De største kan bruge en kile, sammen med en voksen
- De skal stable brændet
- De skal være med til at lave bål og tænde det

Børnene holder meget af disse opgaver og samtidig får de jo lært mange færdigheder. At grave, at trække en snor lige langs en kant, at beregne afstanden mellem gulerødder ...

Vi har også en kæmpe sandkasse – her kan de 'bare grave' og der er plads til alle og til store projekter. Meget populært. Vi har et værksted, hvor børnene kan save, hamre og bygge.

Det fine, også i et inklusions-perspektiv er, at i alle disse forskellige aktiviteter kan alle børn være med til et eller andet. Og alle er med i fællesskabet. Både den stille og 'vildbassen' der skal have brugt nogle kræfter og have gravet nogle store huller. Vi kan altid finde opgaver, der passer til den enkelte og oftest 'melder' de sig selv.

Vi oplever, at børnene bogstavelig talt bliver 'løftet', når de bidrager med deres indsats til fællesskabet. Vi har normalt ikke brug for at løbe rundt og skælde ud på 'overaktive' eller 'voldsomme' børn, fordi de det meste af tiden er aktivt engageret i leg og gode arbejdsopgaver. Og vi taler ikke kun 'større' opgaver. Hvis posten kommer med en pakke, så beder vi et barn være den, der åbner pakken og leverer den videre.

I alle disse forskellige aktiviteter kan alle børn være med til et eller andet. Og alle er med i fællesskabet

Børnene har primærvoksne, men vi har ikke "din og min stue". Vi har et åbent hus med åbne

lokaler, har vi som voksne også nemmere ved at 'flytte' enkeltbørn til sammenhænge og grupper, hvor de bedre kan klare sig. Man skal jo lave noget sammen for at lære hinanden at kende og være med i et fællesskab – og lære noget om sig selv."

Megen 'hjemlighed' – og husmor-rengøring – og lokalsamfundet

"Vi er meget glade for, at institutionen ikke er bygget som institution (den er selvejende men i kommunalt ejede bygninger). Den er lidt gammeldags, med 'tunge' men hyggelige møbler for eksempel. Mange hyggekroge.

Plads til hyggekroge med 'tunge', gamle, solide møbler

På et tidspunkt ønskede kommunen, at vi skulle droppe 'husmor-rengøringen', hvortil personale og bestyrelse svarede: 'Jamen, vi vil gerne have husmor-rengøring' – en der går rundt og piller lidt i blomsterne, får hjælp fra børnene, sætter et plaster på et beskadiget knæ, følger et barn på toilettet. I dag har vi stadig husmor-rengøring og synes, der er mange værdier i dette. Og hende der gør rent, er samtidig medhjælper, så børnene kender hende og er trygge ved hende.

Vi bruger også lokalområdet meget – for eksempel at spise hos Efterløn- og Pensionistforeningen ovre hos dem en gang om året. Vi deltagere i kunstudstillinger. Bruger sportspladsen. Besøger lokale virksomheder. Har 'husvenner' på besøg. De der skal i skoven, kører i bus hver dag. I det hele taget: Børn skal møde 'samfundet'."

Man kan faktisk godt iagttage, mens man luger et bed!

"Vi lægger vægt på aktive voksne – jeg kan ikke holde ud at se voksne, der bare står eller bare går rundt.

Vi voksne er i alt dette jo nemlig også rollemodeller. Vi synes selv, det er sjovt at lave disse ting – vi er med i det – børnene skal se os være aktive. Også fordi det engagement man har smitter af på børnene. Vi skal samtidig ind i mellem udfordre dem – 'Du kan godt! Kom nu!' – og vi skal hele tiden prøve at finde aktiviteter, der passer ind i barnets nærmeste udviklingszone. Tyttebærhusets halvårstemaer byder ind med nye relevante udfordringer og arbejdsfællesskaber. Da vi havde fugle som tema, blev der lavet fuglefoder i skovbørnehaven.

Når man i det hele taget laver noget sammen, giver dét større mulighed for at gå i dialog om de oplevelser, man har med børnene; vi kalder det *"dialogisk oplevelse"*. Man er primært ansat ud fra, at man skal kunne lide at være uden dørs, være i skoven (hvor man er en tredjedel af sin tid og året rundt) og være glad for at arbejde praktisk med tingene. Derudover er vores personale ansat ud fra forskellige kompetencer. Vores tidl. souschef havde eksempelvis diplom i

drama og kunne byde ind med det. En anden er rigtig god til idræt. Plus vi har lige fået ansat en inklusionspædagog med speciel interesse og engagement i dét.

Jeg kan jo godt få ansat en pædagog, der måske har været et sted, hvor man mere stod og 'kiggede', når man var på legepladsen. Til dem må jeg sige: 'Man kan faktisk godt iagttage, mens man luger et bed!' Selv om de møder med kompetencer, er der mange ting, der skal læres. At være 'skovpædagog'. At være 'havepædagog'. Det tager mange måneder at lære et forløb, fra man har sået, til der kan høstes. Og man er jo hele tiden med i en 'stor-leg', hvor børnene arbejder men samtidig leger og har det sjovt. Når der skal køres ukrudt om til komposten, kommer der for eksempel børn kørende i deres månebiler og 'leger chauffører'.

De leger, arbejder, lærer i én integreret proces.

På rundturen er vi kommet tilbage til Havestuen, hvor der er påskefrokost. Påskefest er en af de flere årstidsfester, og til hver årstidsfest er der arbejdsopgaver, som børn og voksne løser i fællesskab. Børnene har naturligvis i dag været med til at dække bordene fint op. Efter at de først havde været udendørs for at finde de gemte påskeæg (tradition). De synger. De leger. Er spændte på om påskeharen kommer i år!

Børnehaven Tyttebærhuset

Julsøvej 118

8600 Sejs. Silkeborg

Tlf. 29283222

Mail: Berit.Hansen@Silkeborg.dk

ANNONCE

CIRKUS TOTAL – MAGI, LEG OG LÆRING FOR DE 4 – 6. ÅRIGE

FORÅRSPRIS: **1.995,-** inkl. forsendelse, ekskl. moms.
(normalpris 2.495 kr.)

Se mere og bestil via Dansk Pædagogisk Forum,
tlf. 86187888, mail: bogbutik@paedagogiskforum.dk

FANTASTISK MATERIALE TIL DE KOMMENDE SKOLESTARTERE

Cirkus Total er et sjovt og farvestrålende univers af humor, magi og leg, som tryllebinder børn. Gennem leg og gode historier får børnene styrket talforståelse, begreber og sprog. Understøtter samtidig læreplanstemaerne.

MATERIALET BESTÅR AF:

- En magnetplade med cirkusmotiv 55 magneter med cirkusmotiver
- Oplæsningsbog med historien om Cirkus Total
- Idehæfte med aktiviteter, vejledning og teori
- 2 x talkort fra 0 – 10